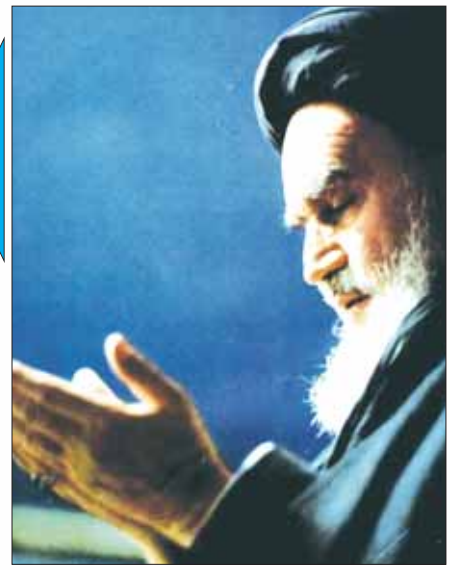

انکار مقامات اهل معرفت نکنید
که این شیوه جهال است
و از معاشرت با منکرین مقامات اولیا بپرهیزید
که اینان قطاع طریق حق هستند

دل نورانی و مصفای آن پارسای پرهیزگار
آیینه روشن و صیقل یافته الهام الهی
و کلام معطر او راهنمای اندیشه و عمل ره‌جویان
و سالکان بود

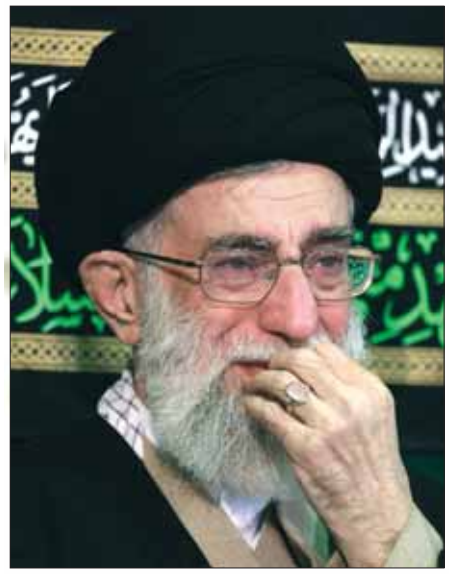

سرچشمه فیوضات معنوی بی‌پایان

بسم‌الله‌الرحمن‌الرحیم

انّا للّه و انّا الیه راجعون

با دریغ و افسوس فراوان خبر یافتیم که عالم ربانی، فقیه عالی‌قدر و عارف روشن ضمیر، حضرت آیة‌اللّه آقای حاج شیخ محمدتقی بهجت «قدس اللّه‌نفسه‌الزکیه» دار فانی را وداع گفته و به جوار رحمت حق پیوسته است.

برای این جانب و همه ارادت‌مندان آن مرد بزرگ، این مصیبتی سنگین و ضایعه‌ای جبران‌ناپذیر است،

ثلم فی‌الاسلام ثلمة لا یسدّها شیء.

آن بزرگوار ، که از برجستگان مراجع تقلید معاصر به‌شمار می‌رفتند، معلم بزرگ اخلاق و عرفان و سرچشمه فیوضات معنوی بی‌پایان نیز بودند.

دل نورانی و مصفای آن پارسای پرهیزگار، آیینهٔ روشن و صیقل یافته الهام الهی، و کلام معطر او راهنمای اندیشه و عمل ره‌جویان و سالکان بود.

اینجانب تسلیت صمیمانه خود را به پیشگاه حضرت بقیة‌اللّه ارواحنا فداه تقدیم می‌دارم و به حضرات علمای اعلام و مراجع عظام و شاگردان و ارادتمندان و مستفیضان از نفس گرم او و به‌ویژه به خاندان مکرّم و آقازادگان ارجمند ایشان تسلیت عرض می‌کنم و برای خود و دیگر داغ‌داران، از خداوند متعال درخواست تسلا و برای روح مطهر آن بزرگوار طلب رحمت و مغفرت می‌کنم.

والسلام‌علیه‌ورحمة‌اللّه

سیدعلی خامنه‌ای

۲۷ اردیبهشت ۱۳۸۸ - ۲۲ جمادی الاول ۱۴۳۰

مرجع عالی‌قدر جهان تشیع در نگاه شاگردان و ارادتمندان /۱

علامه جوادی آملی: آیة‌اللّه‌العظمی بهجت جوامع‌الکلم عصر حاضر

بحث در شخصیت بزرگوارى مانند آیة‌اللّه بهجت قدس‌سره کار دشوارى است زیرا این بزرگوار جزء جوامع‌الکلم عصر ما بود. هر انسان صالحى کلمه الهى است و کلمات الهى یکسان نیستند، هرکدام از هر نامى از نام‌هاى پر برکت خدا هستند ولى جوامع الکلم مظهر نام‌هاى برترند. آن‌چه جوامع‌الکلم اصیل و کامل است، آن انسان معصوم است ولى شاگردان انسان معصوم در سایه علم صائب و عمل صالح، سهمى از این جوامع‌الکلم دارند. حضرت آیة‌اللّه بهجت قدس‌سره که عمرى قریب به قرن را با طهارت و صداقت پشت سر گذاشت جزء جوامع الکلم عصر ما بود. کسى جزء کلمه جامع هست که نه‌تنها بین معقول و منقول جمع کند، بلکه جامع بین معقول و منقول و مشهود باشد. این بزرگوار هم علوم عقلى، هم علوم نقلى و علوم وارستگى که طهارت روح را به همراه دارد و آن علم شهودى که به طهارت روح و نزاهت خود برمى‌گردد را فرا گرفت. کسانى که در معقول کار مى‌کنند سفرشان یک بعدى است که از جهل به علم، از علم به مراحل بالاتر علم حرکت مى‌کنند و بالاخره در مدار مبهوم و علوم اصولى، سیر را ادامه مى‌دهند. کسى که در منقول کوشش مى‌کند، از جهل به علم و از بدیهى به نظرى حرکت مى‌کنند، از بیّن به مبین مى‌رسند و در رشته خود عالم و اعلم مى‌شوند و کسانى که جامع بین معقول و منقول‌اند در مدار علم حصولى با آن مفهوم ذهنى و تلاش‌ها و کوشش‌هاى درونى به مقصد مى‌رسند.

هجرت از علم به معلوم:

مرحوم آیة‌اللّه بهجت قدس‌سره در اثر وارستگى که داشتند، تعلمشان، عمل به علم و تعلیمشان در سالیان متمادى براى رضاى خدا بود. این بزرگوار «**آیة‌اللّه‌العظمى**» است از منظر ملکوت و راز اتصاف وى به این وصف عظیم، همان هجرت از علم به معلوم است. اگر کسى هجرت از علم به معلوم کرد، علوم عقلى و نقلى را سکوى پرش قرار داد و به علم شهودى رسید، چنین شخصى جزء جوامع الکلم است. بزرگوارانى که هجرتى دارند، خواه از جهل به علم، خواه از علم به معلوم، چون خود را مسافر مى‌دانند، دو شهود را به همراه دارند، یکى مى‌دانند همراه کى هستند و یکى این‌که مى‌دانند چه کسى همراه آنها است. آیة‌اللّه العظمى بهجت قدس‌سره هم مشاهده مى‌کرد که خدا در این سفر یک قرنى با اوست و هم مشاهده مى‌کرد که خود در حضور ذات اقدس الهى است. این مشاهده حضور و خود را مسافر دانستن و خدا را با خود دانستن، ذکر الهى است.

این بزرگوار نام خدا و یاد خدا را در دل و دائماً نام خدا را بر لب داشت. چون یاد خدا در دل و نام خدا بر لب بود، خداى سبحان به یاد چنین بزرگوارى هم بود. اگر خدا به یاد بنده باشد، به او عطایا و جوایزى اهدا مى‌کند و بهترین جایزه‌اى که خدا به بنده‌اش عطا مى‌کند، ذکر آغاز و انجام جهان یعنى **هو الاول والاخر والظاهر والباطن** است. حضرت آیة‌اللّه بهجت قدس‌سره چون ذُکر خدا در دل و ذِکر خدا بر لب داشت و یاد خدا باعث یاد معاد و یاد منزل و مأواى ابدى است، چنین انسانى قیام و قعودش براى رضاى خدا بود و چون قیام و قعودش براى رضاى خدا بود، تذکره بود و چون تذکره بود، محضرشان، نماز جماعتشان، تدریسشان، تألیفشان، گفتار و تواضعش آموزنده بود.

امام متقیان بود:

مرحوم آیة‌اللّه‌العظمى بهجت قدس‌سره از جمله کسانى بود که وقتى مى‌گفت «**وجعلنا للمتقین اماما**» تنها آرزوى صرف نبود بلکه واقعاً امام متقیان بود و متقیان هم به امامت او اقتدا مى‌کردند. نماز جماعت حضرت آیة‌اللّه بهجت قدس‌سره در حقیقت اقامه ستون دین بود وکسانى که با نماز جماعت او مأنوس بودند از برکات آن جماعت آثار فراوانى نصیبشان شده بود، چون آیة‌اللّه بهجت قدس‌سره عمود دین را با طهارت روح اقامه مى‌کرده است. چنین روح ملکوتى هم در زمان حیات و هم بعد از ارتحال، امام متقیان است. الان باید از فیض و فوض آن بزرگوار بهره جست و از روح متعالى او استمداد کرد.

از اولیاى راستین الهى:

حضرت آیة‌اللّه بهجت رحمة‌اللّه‌علیه، یکى از اولیاى راستین الهى بودند و سرّ راهیابى این بزرگوار به این مقام والا، همان اهل ذکر بودن ایشان بود. ذکر خدا، گاهى به این است که بنده به یاد خدا باشد؛ گاهى به این است که خدا به یاد بنده باشد؛ و اگر ما آن لیاقت را پیدا کردیم که خدا به یاد ما باشد، برکات بیشترى نصیب ما مى‌شود.

صاحب مقام نفس مطمئنه:
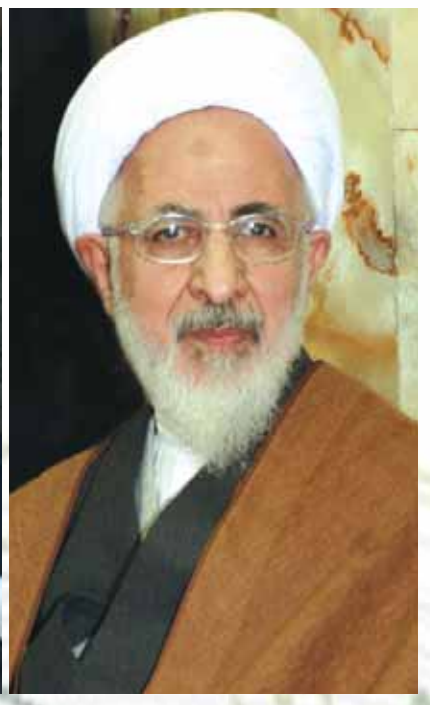
طمأنینه در حصر یاد خداست، اما یاد خدا، فقط طمأنینه‌آور نیست و برکات دیگرى هم دارد. با یاد خدا هم طمأنینه حاصل مى‌شود هم سمع و هم بصر. یاد خدا چشم دل باز را مى‌کند. هنر مردان الهى آن است که وقتى با خدا سخن مى‌گویند هیچ دل‌مشغولى ندارند. وقتى هم خدا با این‌ها سخن مى‌گوید هیچ چیزى در حرم امن دل‌هاى ایشان راه ندارد. ذکر خدا قلب‌ها را جلا مى‌دهد، وقتى جلا یافت، این دل مى‌بیند و مى‌شنود و نجوا مى‌کند. مرحوم حضرت آیة‌اللّه بهجت رحمة‌اللّه‌علیه، نظیر سایر اولیاى الهى از این نعمت برخوردار بودند که توانستند نه بازى بکنند، نه کسى را بازى بدهند و نه کسى آن‌ها را بازى بدهد. با توجه به مطالب ذکر شده، نتیجه مى‌گیریم «**الا بذکر اللّه تطمئن القلوب**»، «**الا بذکر اللّه تبصر القلوب**»، «**الا بذکر اللّه تسمع القلوب**»، «**الا بذکر اللّه تتکلم القلوب**»؛ وکسى که صاحب این ملکات فضیله شد، داراى مقام نفس مطمئنه است که حضرت آیة‌اللّه بهجت رحمة‌اللّه‌علیه نمونه‌اى از صاحبان این‌گونه از ملکات فضیله بودند.